

Odmowa wznowienia postępowania po wyroku TSUE w sprawie Adjak odpowiedzialność członka zarządu

wyrok NSA z 10.12.2025 r., III FSK 832/25

Dor. pod. Jakub Warnieło

XI TORUŃSKI PRZEGLĄD ORZECZNICTWA PODATKOWEGO
Toruń, 13-14 marca 2026 r.

Na początek mała zagadka...

Franz Kafka

Przed prawem
1915

Przed wyrokiem TSUE w sprawie Adjak

Postępowanie dot. solidarnej odpowiedzialności członka zarządu za zaległości podatkowe spółki (art. 116 OP)

Decyzja wydana wobec spółki

Prejudykant wiążący organ podatkowy oraz sądy administracyjne

Podstawa prawna?

1

Brak możliwości kwestionowania ustaleń faktycznych i prawnych przyjętych w decyzji wobec spółki

2

Brak dostępu do akt postępowania wymiarowego

3

Brak możliwości uznania członka zarządu za stronę postępowania wymiarowego spółki

4

Brak możliwości składania odrębnych środków zaskarżenia od decyzji wymiarowych spółki

Wyrok TSUE w sprawie Adjak

Wyrok z 27 lutego 2025 r. w sprawie C-277/24 *Adjak*

Co
stwierdził
TSUE?

Członek zarządu w ramach przysługującego mu prawa do obrony powinien posiadać **uprawnienie do podnoszenia zarzutów względem ustaleń faktycznych i kwalifikacji prawnych** dokonanych w postępowaniu wymiarowym spółki.

Ww. uprawnienie wiąże się z **prawem dostępu członka zarządu do akt postępowania wymiarowego** prowadzonego wobec spółki.

Uprawnienia te muszą być realizowane z poszanowaniem praw osoby prawnej lub innych osób trzecich.

Po wyroku TSUE – wnioski o wznowienie postępowania

Art. 272 § 2a PPSA:

Można żądać wznowienia postępowania również w przypadku, gdy zostało wydane orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, które ma wpływ na treść wydanego orzeczenia (...).

wyrok NSA z 10.12.2025 r., III FSK 832/25

Stan faktyczny:

- Zaległości podatkowe spółki w VAT za 2015-2016.
- Wydanie decyzji wymiarowej w momencie, gdy skarżący nie był członkiem Zarządu Spółki.
- Decyzja o solidarnej odpowiedzialności utrzymana w mocy przez WSA w Olsztynie i NSA.

Wniosek o wznowienie do NSA:

Skarżący był pozbawiony prawa do obrony:

- 1) nie miał **dostępu do akt** postępowania podatkowego prowadzonego wobec spółki;
- 2) nie mógł **skutecznie zakwestionować zobowiązań podatkowych** spółki;
- 3) przedstawione przez niego wnioski dowodowe dotyczące braku winy w niezłożeniu wniosku o upadłość zostały bezpodstawnie oddalone.

Co na to NSA? (III FSK 832/25)

Oddalenie skargi o wznowienie

Główne argumenty

Członek w ramach swojego postępowania:

1. nie negował wejścia do obrotu prawnego decyzji wymiarowej, czy też zasadności nałożenia oraz wysokości zobowiązań podatkowych spółki.
2. nie kwestionował ustaleń faktycznych czy prawnych wynikających z decyzji wymiarowej wydanej wobec spółki (pomimo zapoznania się z decyzją wymiarową)
3. nie skonkretyzował z jakimi ustaleniami decyzji się nie zgadza i nie wskazał z jakich względów uważa te ustalenia lub oceny za błędne
4. nie zgłaszał wniosków o dostęp do akt sprawy wymiarowej.

Co na to NSA? (III FSK 832/25)

Oddalenie skargi o wznowienie

- » Strona nie została ona pozbawiona prawa do obrony, **nie wносиła bowiem o dostęp do akt postępowania wymiarowego, na żadnym etapie nie kwestionowała zobowiązań podatkowych spółki**, oddalenie zaś jej wniosków dowodowych dotyczących przesłanki braku winy zostało uzasadnione i ocenione przez sąd.
- » Skarżący w toku postępowania o odpowiedzialności miał możliwości odniesienia się do ustaleń organu wobec spółki, decyzji wymiarowej i przesłanek skuteczności postępowania egzekucyjnego **ale z tego prawa nie skorzystał**. Nie może tego natomiast robić dopiero na etapie skargi o wznowienie i to w sposób całkowicie ogólny.

Co na to NSA? (III FSK 832/25)

NSA powołał się na dwa wcześniejsze orzeczenia tego sądu:

Wyrok NSA z 5 marca 2025 r. III FSK 503/24:

Konieczność badania i odniesienia się przez organ podatkowy w postępowaniu prowadzonym wobec osoby trzeciej, do stwierdzonych w decyzji wymiarowej ustaleń faktycznych lub prawnych, **materializuje się wówczas, gdy podmiot mający ponosić odpowiedzialność podatkową zgłosi takie zarzuty.**

!

Wyrok NSA z 12 czerwca 2024 r. III FSK 605/24:

Organy podatkowe (w ramach postępowania członka zarządu) nie mają obowiązku z urzędu badać poprawności merytorycznej decyzji wymiarowej. **Niezbędne minimum to stworzenie osobie trzeciej sposobności do zapoznania się z treścią decyzji wymiarowej wydanej wobec spółki.**

Wróćmy do tego, jak było przed wyrokiem TSUE

Praktyka organów podatkowych i orzecznictwo sądów były jednolite:

1) decyzja wobec spółki stanowiła prejudykat

2) Nie można wnioskować o dostęp do akt sprawy spółki

MF: Interpretacja Ogólna Nr DTS2.8012.5.2025 Ministra Finansów i Gospodarki z dnia 29 Sierpnia 2025 r.

Doktryna: J. Olesiak, Ł. Pajor, Wpływ decyzji wymiarowej na postępowanie w przedmiocie orzeczenia o odpowiedzialności osoby trzeciej. Rozważania wokół wyroku TS z 27.02.2025 r., C-277/24, Adjak, PP 2025, nr 9, s. 40-51.

Orzecznictwo NSA: wyroki z 24 lutego 2012 r. sygn. akt I FSK 566/11, z 14 grudnia 2012 r. sygn. akt I FSK 206/12, z 15 października 2013 r. sygn. akt II FSK 1215/12, z 10 września 2015 r. sygn. akt I FSK 946/14, z 8 listopada 2023 r. sygn. akt III FSK 2704/21, z 11 stycznia 2024 r. sygn. akt III FSK 4874/21.

Trybunał Konstytucyjny: wyrok z 26 maja 2009 r. sygn. akt SK 32/07

Dlaczego trudno zgodzić się z wyrokiem NSA?

- 1 Zasada pierwszeństwa prawa unijnego
- 2 Zasada *ad impossibilia nemo obligatur* / Zasada „zdrowego rozsądku”
- 3 Charakter orzeczeń prejudycjalnych
- 4 Praktyka NSA odmawiająca zawieszenia postępowań

Naruszenie prawa do obrony

Orzecznictwo WSA – stanowisko przeciwne

- » Nie można twierdzić, że Skarżący mógł złożyć stosowne wnioski dowodowe, skoro nawet nie wiedział o takiej możliwości, a praktyka krajowa wręcz zniechęcała go do takiego postępowania. Oczekiwanie zatem, że Skarżący będzie postępował wbrew ustalonej linii orzeczniczej i będzie wnosił o udostępnienie mu akt sprawy postępowania wymiarowego jest *nieracjonalne* i było *niemożliwe w sposób skuteczny do przeprowadzenia*.

Wyrok WSA we Wrocławiu z 14.08.2025 r. sygn. akt I SA/Wr 700/24

- » (...) dotychczasowa praktyka organów oraz orzecznictwo zasadniczo wykluczały możliwość weryfikacji decyzji wymiarowych w ramach postępowań w przedmiocie orzeczenia o odpowiedzialności solidarnej. Trudno zatem *stawiać Skarżącej zarzut*, że nie antycypowała, iż może zapaść orzeczenie TSUE, które sprawi, że związanie organu orzekającego o odpowiedzialności osoby trzeciej decyzją wymiarową wydaną wobec spółki kapitałowej, nie będzie stanowiło przeszkody aby skutecznie podważać ustalenia faktyczne i kwalifikacje prawne dokonane w ramach postępowania wymiarowego.

Wyrok WSA w Warszawie z 16.05.2025 r. sygn. akt III SA/Wa 1885/23

- » trudno zatem obarczać stronę skarżącą konsekwencjami stwierdzenia, że w toku postępowania w przedmiocie odpowiedzialności osoby trzeciej nie formułowała zarzutów, czy też wniosków dowodowych, które w świetle dotychczasowej *ugruntowanej praktyki orzeczniczej* nie mogły być uznane za celowe i skuteczne.

Wyrok WSA w Olsztynie z 3.09.2025 r. sygn. akt I SA/OI 264/25

Wnioski końcowe

- I. NSA jako **ostatni w Polsce bastion restrykcyjnego modelu** solidarnej odpowiedzialności członków zarządu (wbrew WSA i nawet MF).
- II. Wyroki NSA (po TSUE) nadal prowadzą do **naruszania prawa do obrony członków zarządu oraz zasady skuteczności prawa UE**.
- III. Możliwość wznowienia postępowania członka zarządu po TSUE **nie powinna zależeć** od tego, czy wcześniej **kwestionowano ustalenia wobec spółki lub żądano dostępu do akt**.
- IV. Włączenie do akt sprawy członka zarządu decyzji spółki – **wbrew temu co twierdzi NSA – nie stanowi żadnego minimum zapewnienia prawa do obrony** i nie realizuje wyroku TSUE.
- V. Nadzieja w **MF** na zmianę tych przepisów w zgodzie z prawem unijnym (interpretacja ogólna z 29 sierpnia 2025 r., oczekiwanie na wyrok TSUE w sprawie luksemburskiej).

Na koniec powrót do przypowieści...

Dziękuję za uwagę!

Jakub Warnieło
(+48) 600 816 431
Jakub.warnielo@mddp.pl

